

Iz 27. knjige „Knjižnica za mladino“.

Dobrota in hvaležnost.

Povest. Spisal Ivo Trašt.

I.

Milan Dolinar se je učil na Dunaju zdravilstva. Z doma je dobival vedno dovolj podpore, da mu ni bilo treba poznati bede. Tudi se ni ukvarjal s poukom gosposkih otrok po hišah. Imel je izvrstno postlano za vsakdanje potrebe. Ko je videl sestradanega tovariša in rojaka, ki se je z njim trudil, da si čim prej pridobi kolikor mogoče več in izvrstnejših naukov, ki bo pomagal z njimi trpečemu človeštvu, ga je povabil s seboj na stanovanje ali pa v najbližjo gostilnico, kjer sta med prijateljskim pogovorom potolažila notranjo stisko in praznoto ubožnega rojaka. Ker ga niso trle skrbi za vsakdanji kruh, se je Milan Dolinar učil prav pridno, redno dopisoval domov in z izvrstnimi izpričevali kazal svojo hvaležnost za obile dobrote z doma: Milan Dolinar je bil dijak, je bil mladenič, kakršnih je malo.

Že tretje leto se je na Dunaju srčno veselil velikih počitnic, ko ga železni konj popelje domov med drage znanke. Neko jutro ga zgodaj prebudi silen šum z ulice. Vstane, se za silo obleče, odpre okno in zagleda dolgo vrsto delavcev, ki so se jeznih obrazov in s stisnjenimi pestmi pomikali proti bližnji tvornici papirja. Bleda, upadla lica, borna obleka, udrte oči in suhe, žilave roke so glasneje pričale nego vsi grozilni vzkliki, da se tem delavcem ne godi najbolje. Marsikdo jim je pritrdil na tihem v svojem srcu, da zahtevajo po vsi pravici, naj se jim zviša plačilo. Prav srčno — kakor marsikateri delavce srečujoči meščan na ulici — jim je privoščil boljšo srečo tudi Milan, ko je, na oknu sloneč, gledal dolgo vrsto samih delavskih čepic, delavskih pesti.

„Torej so vendar pustili delo in zahtevajo s silo boljšega plačila. Hm!“

Bilo pa je še nekaj drugega, kar ni ugajalo Milanu v dolgih delavskih vrstah.

Videl je namreč med premikajočo se množico nekaj sumljivih ljudi, ki gotovo niso bili delavci. To je kazala njihova gosposka polt in hoja. Ti so neprenehoma hujskali delavce, da so vpili na ves glas in s krikom izkušali dokazati zahtevano pravico; zaradi njihovega navodila so tudi grozili svojim gospodarjem in pretili, da uveljavijo svoje zahteve za povišano plačo — tudi s silo, da podro tvornico, razbijejo vse po mestu, ustavijo delo še drugod, ker se ne boje ne pušk, ne bodal, ne topov — niti smrti. Tako navdušenje se je širilo v prednjih vrstah. Zadaž so se pa pomikale še njih žene z otroki — vsi sestradani, suhi, uveli — sama kost in koža, ki jim smrt gleda iz oči.

Milanu se je oko nekoliko pomudilo na teh žalostnih človeških stvareh, ki je že njih postava kakor v posmeh samemu Stvarniku tako glasno vpila na pomoč zoper človeško trdosrčnost. Pozimi morajo po kleteh ali visoko gori

(Nadaljevanje na tretji strani.)

pod strehami prezebat, a poleti se pariti in kuhati, kakor se ne nobena žival, a vse svoje življenje morajo stradati, ker njihov zaslužek ni nikdar tolik, da bi mogli živeti človeškemu vsaj podobno življenje. Potem je pa Milan zopet pogledal še živahno med množico se kretajoče hujskače, ki so te trpine tirali z navdušenjem naprej — za boljšo srečo.

Ti mu niso ugajali.

Nad množico se je visoko dvigal cestni prah in zakril celo medle žarke božjega solnca, ki je komaj prvič pokukalo izza mestne megle. Najbrž da tudi solncu niso ugajali ti hujskači.

Milanu ni bilo neznano, kaj nameravajo delavci, ki jih je sleherni dan srečaval na ulici; zato mu ni bilo neznano, da so brezvestne pijavke, ki žive o žuljih samih delavskih rok. Od pičlega zaslužka jim morajo delavci skladati teden za tednom večje vsote, da jih ti ljudje potem družijo in vodijo najčeseč — v pogubo.

Ko se je zopet pokazala nad mestom solnčna krogla, se je mladeniču zazdelo, da se zopet obeta vroč dan, in kakor muha ga je podražila čudna misel: Ali je mogoče poboljšati katerega teh voditeljev? — Samemu sebi se je moral nasmehniti, da se sploh rodi pod njegovimi črnimi, gosposkimi kodri tako nespametna misel. Nezadovoljno se ozre na solnce, ki se je pa zaradi megle in prahu danes zmenilo prav bore malo za Milana, za mesto in za ves ostali svet. Mladenič je zamrmral glasno, ko se je obrnil v sobo in mu je zopet kakor sitna muha od nekod šinila misel: Kako hvaležen bi bil tak-le zapeljanec, ko bi se zopet vrnil na pravem poti med človeško družbo, kjer sme vsakdo misliti, kar hoče, in govoriti, kar misli, ne pa kakor v ti drhali, kjer mu misli in besede narekajo drugi, ki spravljajo od tega — gotov dobiček.

„Pa kaj meni to mari?“

Ko se je oblekel in opravil po navadi, se je vrnil k oknu. Poslednje vrste bosopetih otrok in jadikujočih žensk so se tedaj že vlekli za odišlo glavno trumo: „Oh, kaj bo, kaj bo?“ — „Mamica, kruha!“ — „Sodnji dan bo!“ — „Mama, noga me boli.“ — „Sam pekel je odprl svoje žrelo.“ —

„Knjižnica za mladino“ izhaja vsake tri mesece v jako obsežnih snopičih. Vseletna naročnina samo **3 K 20 h**. Naročila prejema „Goriška tiskarna“ A. Gabršček v Gorici, Gosposka ulica.

„Zvonček“ izhaja 1. dne vsakega meseca ter stoji vse leto **5 K**, pol leta **2 K 50 h**, četrt leta **1 K 25 h**.

Izdajatelj, upravnik in odgovorni urednik: **Luka Jelenc**, učitelj v Ljubljani, Rimska cesta št. 7.

Rokopise je pošiljati na naslov: **Engelbert Gangl**, učitelj v Ljubljani, Turjaški trg št. 4, III. nadstr.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo šte. 2

priporoča po najnižji ceni

===== svojo veliko in bogato zalogo =====

klobukov, čepic, slamnikov

i. t. d.

**Najstarejša in največja trgovina
z izgotovljenimi oblekami.**

Priporoča svojo bogato zalogo izgotovljenih oblek za gospode in dečke, gospe in deklice po najnižjih cenah. — Predmeti, ki jih nimava v zalogi, se izdelujejo po meri točno in ceno na Dunaju.

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernove ulice št. 9.

Mat. Gerberjeva

(Josip C. Gerberjeva vdova)

knjigoveznica in c. kr. zaloga
šolskih knjig.

Največja zaloga molitvenikov.

Ljubljana, Kongresni trg št. 4.

Jv. Bonač

Ljubljana, Šelenburgove ulice

nasproti c. kr. glavni pošti

priporoča svojo veliko zalogo izbornega papirja, pisalnih in risalnih šolskih potrebščin, zvezkov in zapisnikov, priznana izbornih svinčnikov „Družbe sv. Cirila in Metoda“ Hartmuthovega fabrikata.

Velika knjigoveznica.

Vedno so v zalogi te-le krasne platnice:

Zvonček	à	—	K 60 h, p. poš.	—	K 70 h
Ljubl. Zvon	„ 1	„ 40	„ „	„ 1	„ 50
Dom in Svet	„ 1	„ 40	„ „	„ 1	„ 60
Jurčičevi sp.	„ —	„ 60	„ „	„ —	„ 70
Knezova knj.	„ —	„ 40	„ „	„ —	„ 50
Wolf-Pleteršnikov slovar	à 2 K	—	h, po pošti		
	2 K	20 h.			

„Goriška tiskarna“

A. Gabršček

v Gorici, Gosposka ulica št. 11

priporoča:

„Knjižnico za mladino“. Doslej je izšlo 28 knjig. Izhajajo 4 knjige na leto. Naročnina 3 K 20 h.

„Slovansko knjižnico“. Izšlo je 117 snopičev. Izhaja mesečno. Naročnina 3 K 60 h na leto.

„Salonsko knjižnico“. Izšle 4 knjige.

„Svetovno knjižnico“. Izšle 3 knjige.

„Venec slov. povestij“. Izšlo 7 knjig.

Dalje ima v zalogi še razne druge knjige.

Zahtevajte cenik!

V l. 1903. razprodaja staro zalogo s popustom 10—33 $\frac{1}{2}$ %.

Karel Till

akcidenčna tiskarnica in trgovina s papirjem

v Ljubljani, Kongresni trg

priporoča v nakupovanje šolske potrebščine, papirnate izdelke in tiskovine, kakor razglednice, papir za dopisovanje, knjige s slikami, spise za mladino, albume za razglednice, poezije in poštne znamke, molitvenike in zapisnike, kopirne in poslovne knjige, koledarje in podložke, dalje vizitnice in pismene glave, kuverte, račune, etikete itd.

===== Vse to izgovavlja urno in ceno. =====

Najnovše blago!

Najnovše blago!